

Werk maken van intern toezicht

Zorgaanbieders met meer dan 25 medewerkers zijn verplicht intern toezicht te regelen. Bij Raadhuis Adviseurs merken ze dat veel aanbieders niet zo goed weten hoe ze dit moeten aanpakken, of zelfs nog niet de vergunningsaanvraag hiervoor hebben ingediend bij het CIBG. Dit is – hoewel het al uiterlijk 31 december 2023 had moeten gebeuren – nog niet direct een probleem. Maar, stellen adviseurs Rob van Staveren en Giljam Lokerse, het is nu wel zaak stappen te zetten.

TEKST: FRANK VAN WIJCK BEELD: PIXABAY/PEXELS

Huisartsengroepen, fysiotherapiepraktijken en thuiszorg-organisaties met meer dan 25 medewerkers zijn in het kader van de Wet toetreding zorgaanbieders (Wtza) verplicht om invulling te geven aan de eis tot intern toezicht. “Het gaat daarbij echt om het aantal medewerkers”, zegt Van Staveren, “onafhankelijk dus van het aantal uren per week dat zij werken. Voor het aanstellen van zo’n raad van toezicht bestond breed politiek draagvlak, om zorgcow-boys tegen te gaan.”

De vergunningsaanvraag hiervoor hadden deze partijen uiterlijk 31 december 2023 moeten indienen bij het Centraal Informatiepunt Beroepen Gezondheidszorg (CIBG). Dit is in lang niet alle gevallen gebeurd en dat had deels te maken met een misverstand bij de koepels van deze zorgaanbieders, waar werd gedacht dat de regels voor het moeten aanstellen van een raad van toezicht nog zouden worden versoepeld. “Demissionair minister Conny Helder kijkt daar nog wel naar”, zegt Van Staveren, “maar heeft ook gezegd niet te wachten met het aanvragen van die vergunning, want de wet is de wet.”

Zaak nu te handelen

Hoeveel zorgorganisaties de vergunningsaanvraag nog niet hebben ingediend, is niet bekend. “De registratie hiervan loopt achter”, zegt Lokerse. “Maar ik denk dat zeker de helft van de instellingen die vanaf 1 januari de vergunning aangevraagd hadden moeten hebben en al per 1 januari 2022 zorg verleenden het nog niet hebben gedaan. Als ze dan een rappel krijgen van het CIBG ontstaat lichte paniek. Ook al zegt het CIBG dat het nog niet meteen een probleem is.”

Toch is het wel zaak om te handelen, vult Van Staveren aan. “Zorgverzekeraars hebben aangegeven dat ze de

registratie wel als voorwaarde voor contractering zullen gaan beschouwen”, zegt hij. “Bij fusies of samenwerkingsverbanden zal het zeker ook een rol gaan spelen om tot nieuwe of op die nieuwe situatie aangepaste contracten te komen. De verwachting is dat dit zeker actief

meegenomen zal gaan worden als de registratie binnen één tot twee jaar op orde is. Begrijpelijk, want het is tenslotte een wettelijke verplichting.” Als bij de Inspectie voor Gezondheidszorg en Jeugd een klacht binnenkomt over een zorgaanbieder, zal die in haar onderzoek ook gaan vragen naar de vergunning.

Ondersteuning

Raadhuis Adviseurs merkt dat nu meer zorgaanbieders hen benaderen om de vergunningsaanvraag met hen voor te bereiden. “Dat doen we, maar het is slechts een onderdeel van de ondersteuning die we hen in dit proces kunnen bieden”, zegt Lokerse. “We krijgen ook de vraag of we kunnen helpen met het tot stand brengen van de raad van toezicht. Hiertoe hebben we een governance scan ontwikkeld voor de organisatie, de bedrijfsvoering, het personeel en het omgaan met klachten van een zorgaanbieder. Daaruit komt een rapportage die in beeld brengt of de aanbieder klaar is om de aanvraag te doen en de raad van toezicht in te stellen. De meeste huisarts- en fysiotherapiepraktijken voldoen wel aan de eisen hiervoor.”

De raad van toezicht moet dan minimaal bestaan uit drie personen. “Ook daarmee kunnen we helpen”, gaat Lokerse

verder. “We kunnen helpen te bepalen of mensen uit hun eigen netwerk voldoen aan de eisen om die rol te kunnen vervullen, waarbij geldt dat geen sprake mag zijn van een familieverband of zakelijk verband. We kunnen ook kandidaten leveren uit het netwerk van ruim zeventig mensen dat we hiervoor hebben, of er zelf op interim basis in stappen om de raad van toezicht te vormen. Ook kunnen we helpen met de opzet van de statuten. En we kunnen de nieuwe toezichthouders aan de hand nemen om ze in hun functie in te werken. De Nederlandse Vereniging voor Toezichthouders in de Zorg biedt daar ook cursussen voor.”

Tweezijdige meerwaarde

In antwoord op de vraag waarom het aanstellen van die raad van toezicht belangrijk is, antwoordt Lokerse: “Dit heeft meerwaarde op twee gebieden: primair voor de organisatie zelf, maar secundair ook voor de maatschappij. Als dingen misgaan in de organisatie, is het de taak van de toezichthouders het bestuur daarop aan te spreken en zich eventueel terug te trekken als het bestuur niet luistert. Gebeurt dat, dan gaan de zorgverzekeraars en banken vragen stellen. Maar de toezichthouders zijn ook sparring partners voor het bestuur. Ze kunnen deuren openen als het bestuur in gesprek wil met de banken, de zorgverzekeraars of de gemeente. In het geval van een overname of een fusie bijvoorbeeld.”

Zien de zorgaanbieders die het betreft ook de meerwaarde van de verplichting tot het regelen van intern toezicht? “Niet altijd direct”, zegt Lokerse, “maar als we het uitleggen toch wel. Dan nog zijn er die het al een noodzakelijk kwaad zien. Maar daar tegenover staan kleine zorgaanbieders voor wie de verplichting niet geldt, maar die uit oogpunt van kwaliteit toch tot een raad van toezicht willen komen.”

Van Staveren vult aan: “Zeker voor kleine zorgaanbieders kan een raad van toezicht een flinke ondersteuning bieden in het uitwerken van ideeën en ontwikkelingen. Denk bijvoorbeeld aan investering in vastgoed, subsidietrajecten, fiscaliteitsvraagstukken of samenwerkingsverbanden. Het laatste is met het Integraal Zorgakkoord een heel actueel onderwerp. De grote zorgaanbieders hebben de kennis hiervoor in huis of kunnen die inkopen. Maar het is heel prettig toezichthouders te hebben met een netwerk dat er ondersteuning in kan bieden. Het vraagt om een mix van deskundigheden. Het is handig als er iemand bij zit die ervaring heeft op hr-gebied en iemand die de wereld van zorg en welzijn kent. Wat dit laatste betreft hebben we bij fysiotherapiepraktijken een mooie oplossing gevonden door fysiotherapeuten uit andere werkgebieden voor elkaars raden van toezicht aan te stellen. Omdat ze heel verschillende werkgebieden hebben, kunnen ze zonder concurrerend te zijn op deze manier veel leren van elkaar.” <<

